

SEMINARUL INTERNAȚIONAL SPANIA – REPUBLICA MOLDOVA:

DOUĂ FRONTIERE ALE LATINITĂȚII

PANORAMA ACTUALĂ A CULTURII SPANIOLE

CHIȘINĂU, UNIVERSITATEA LIBERĂ INTERNAȚIONALĂ DIN MOLDOVA,
SALA SENATULUI, 14-16 SEPTEMBRIE 2010

Seminarul Internațional Spania-Republica Moldova este un proiect, care a luat naștere dintr-o colaborare între Universitatea Liberă Internațională din Moldova și Societatea Regală Menéndez Pelayo, în calitate sa de catedră a Universității Internaționale Menéndez Pelayo. Prima parte a Seminarului a avut loc între 11 și 15 mai 2010, în Santander, Spania. A fost consacrată istoriei, culturii și economiei Moldovei. A doua parte a seminarului hispano-moldave consacrată culturii și filozofiei spaniole, și reprezintă o continuare a discuțiilor pasionante care au început în Santander.

El seminario cultural España – Republica Moldavia es un proyecto que nació de una colaboración entre la Universidad Libre Internacional de Moldavia y la Real Sociedad Menéndez Pelayo de Santander. La primera parte del seminario fue organizada el 11-15 mayo 2010 en Santander, España. Fue consagrada a la historia, la cultura y la economía de Moldavia. La segunda parte del seminario hispano-moldavo esta consagrada a la cultura y la filosofía española y viene continuar las discusiones apasionantes que empezaron en Santander.

MESAJ DE SALUT

adresat la inaugurarea Seminarului Intercultural Spania-Republica Moldova: Două
frontiere ale Latinității (14 septembrie 2010)

Onorată Asistență!

Vin către Domniile Voastre cu o misiune nobilă de a Vă adresa un mesaj de salut în numele Senatului și rectoratului ULIM, misiune, pe care o îndeplinesc cu o plăcere deosebită.

Țin să aduc sincere mulțumiri colegilor de la Societatea Regală „Menéndez Pelayo” din Santander, Spania și celor din Republica Moldova, în special colegilor de la ULIM, care au inițiat această manifestare de răspuns, atât de importantă pentru țările noastre latine.

Deși, suntem plasați la extremitățile **Latiniei Europene**, Spania și Republica Moldova au contribuit în mod diferit la promovarea **Latinității Contemporane**. Dacă Spania a demarat procesul de aprofundare esențială a idealurilor latinității prin acțiuni de civilizare, confesionale și culturalizare pe parcursul sec. XVI-XX, atunci, Republica Moldova vine cu o mare restanță în

acest sens, inițiind acțiunile sale în sensul promovării idealurilor Latiniei abia la finele sec. al XX-lea, mai corect spus, după adoptarea Declarației de independență din august 1991.

Spania a fost și rămâne unul din pilonii de bază ai Latinității. Începând cu misiunile nobile ale lui Cristofor Columb, Francisco Pissarro, Cortez Hernando și alți conchistadori, Spania a reușit prin acțiunile sale misionare și confesionale să transforme Latinia într-un stindard model al civilizației din epoca medievală. Este un miracol și o enigmă a umanității fenomenul de recunoaștere a valorilor latine de către Montezuma, a civilizațiilor incașilor, maya și aztecilor, care se aflau la aceeași treaptă de dezvoltare cu civilizația spaniolă din sec. al XVI-lea.

În general, lumea latină a apărut, a apus și renăscut ulterior aidoma pasării Phoenix, prin confruntări și sacrificii care au fost posibile doar grație Divinității. Deși străbunii latini din peninsula Apenină, au fost zdrobiți și îngenunchiați în sec. al V-lea de către barbari, au izbutit, totuși, să păstreze izvoarele sacre ale Latiniei. Acestea au fost preluate mai târziu cu mare dificultate de către franci, abia în sec. al VIII-lea, stabilind bazele Latiniei în lingvistica Franței și Belgiei contemporane, de către iberici prin Portugalia în sec. al XI-lea și reconchista spaniolă din sec. XI – XV.

Nu mai puțin enigmatic îl constituie fenomenul apariției civilizației românești în sec. XIII-XIV cu afunde rădăcini latine. După colapsul sovietic apare un al doilea stat românesc cu rădăcini latine autentice - Republica Moldova.

În epoca de trecere de la lumea medievală la societatea modernă, de la ramificările limbilor spaniolă și portugheză de pe peninsula Iberică, limbile spaniolă și portugheză devin drept limbi oficiale ale întregului spațiu latino-american, iar după 1974, limba portugheză devine limbă oficială pe continentul african în Mozambic și Angola, Republica Cape Verde, iar în Cuinea Ecuatorială - limbile franceză și spaniolă. Astfel, astăzi, în limbile romanice care au la bază latina veche o vorbesc peste 800 milioane de pământeni, jumătate din aceștia comunicând în limba spaniolă. În această ordine de idei, pentru prima dată în varianta grafică este expus Arborele Genealogic al Latiniei, cu asistența tehnică a studentului facultății Inginerie de la ULIM: Agheșin Petru, de altfel, fiind de etnie slavă.

Plasând în spațiu și în timp fenomenul Latiniei, observăm că noi - latinii am fost ocrotiți de Bunul Dumnezeu. Altminteri, nu se putea ca Țările române fiind înconjurate de civilizațiile slavă și ugrofină să reziste presiunii acestora neavând sprijin de la trunchiul de bază al Latiniei. Sau, cum a fost posibil ca ibericii, după circa 800 de ani de dominație islamică să-și revină, păstrând rădăcinile latine în pofida tuturor nenorocirilor, să se afirme și devenind ulterior, cei mai superiori în Europa și lumea întreagă. Este suficient să audiezi sau să vizionezi melodia **Alma Latina** a irepetabilului clasic al muzicii contemporane **Placido Domingo** pentru ca doar

după trei minute să-ți dai seama ce înseamnă vigoarea, geniul, demnitatea și creativitatea neamului latin.

Latinii au fost de totdeauna puternici și receptivi la realitățile timpului. Iar atunci, când își uneau forțele deveneau și mai viguroși, grație genelor străbunilor glorioși.

Republica Moldova, parte componentă a civilizației românești cu proeminente obârșii latine a apărut relativ recent - două decenii în urmă, datorită prăbușirii imperiului sovietic. Spre deosebire de spanioli, poporul nostru care niciodată nu a dominat dar a fost influențat de popoare străine, și-a dezvoltat genetic calități de autoasimilare. Astfel, dacă teritoriul Republicii Moldova mai era păstrat în componența imperiului sovietic, poporul nostru ca etnie ar fi dispărut, inclusiv și limba noastră.

Reieșind din acest context, cât și politica promovată de Uniunea Europeană și Consiliul Europei, Charta Organizațiilor Unite, criza economică mondială, problema demografică la nivel continental și mondial, schimbarea climei, am negociat cu colegii noștri savanți, specialiști în materie de istorie a economiei mondiale, relațiilor sociale, dreptului, culturii și lingvisticii din Republica Moldova, România, SUA, Franța, Italia, Germania și Rusia asupra scrierii unei lucrări colective despre **„Locul și rolul civilizației românești în context european și mondial”**, la care îmi asum calitatea de conductor științific. În acest mod, sperăm să umplem vacuumul conceptual și metodologic despre ramificarea estică a Latiniilor și aportul acesteia în istoria comunității balcano-carpatică, europene și mondiale. Este foarte important, de transmis opiniei publice, în condițiile realității contemporane și posterioare, valoarea civilizației românești cu puternice calități genetice de impulsione și interferență în lumea latină și comunitatea mondială în ansamblu.

Suntem conștienți de faptul că dacă nu s-ar fi produs colapsul imperiului sovietic, n-ar fi apărut Republica Moldova ca stat independent și, prin urmare, nu s-ar fi extins lumea latină și nu ar fi existat nici ULIM-ul.

În această ordine de idei, Senatul ULIM a decis să menționeze în mod deosebit „arhitecții” lumii contemporane, și anume: Mihail Gorbaciov – primul președinte al Uniunii Sovietice și Helmut Kohl - cancelarul de stat al Germaniei care împreună cu Ronald Reagan, președintele Statelor Unite ale Americi au contribuit la remodelarea lumii contemporane și apariției pe harta politică a lumii încă a unei țări latine - Republica Moldova. Pentru activitatea lor meritorie și prodigioasă, domnii Mihail Gorbaciov și Helmut Kohl urmează a fi consemnați de comunitatea universitară ULIM prin conferirea celui mai înalt titlu onorific – Doctor Honoris Causa. Fostul președinte SUA, Ronald Reagan urmează a fi reprezentat în calitate de oaspete de onoare la ceremonia de decernare a distincției ULIM prin unul din feciorii acestuia – Michael Reagan.

Astăzi, Republica Moldova, deși î-i datorează esențial Latinei, totuși se încadrează plenar în parcursul contemporan de europenizare, mondializare și latinizare. Mai mulți agenți economici și companii prestigioase activează prin cetățenii Republicii Moldova în statele nelatine. Iar Universitatea Liberă Internațională din Moldova, în mod special, anticipează cu mult procesele de asociere și participare a țării noastre la fenomenul europenizării, mondializării și latinizării. În acest context, menționăm că la ULIM își fac studiile în limba română tineri și tinere veniți din peste 50 state ale lumii, inclusiv din Africa, Orientul Apropiat și statele din spațiul CSI.

Mai mult ca atât, ULIM-ul, în calitate de copil al reformelor și produs al epocii de tranziție a fost și rămâne un actor foarte activ în sensul promovării unei Europe Unice și comunități mondiale interactive multidimensionale. Astfel, Universitatea Liberă Internațională din Moldova împreună cu colegii de la ASEM, UTM și USM au contribuit în modul cel mai activ, impunând Ministerul Educației din Republica Moldova să se încadreze în aderarea și implementarea principiilor Procesului de la Bologna. Fără exagerare, menționăm că Procesul Bologna constituie în mare parte produsul geniului universitar latin. În acest sens, remarcăm că ULIM-ul, fidel cauzei Latinei este unica instituție din Republica Moldova care a semnat la Bologna, Italia împreună cu 660 de universități din 78 de țări **Magna Charta Universitatum**.

Reieșind din considerentele că Republica Moldova este cel mai tânăr stat latin, ULIM depune eforturi considerabile în promovarea imaginii țării pe care o reprezintă. Astfel, universitatea noastră a semnat acorduri de colaborare cu majoritatea ambasadelor statelor acreditate în Republica Moldova și reprezentanțelor țărilor cu care Republica Moldova are încheiate acorduri de colaborare. ULIM-ul, fără a exagera, este unica instituție de învățământ din Europa Orientală care are acord de colaborare cu Ministerul Educației din China – una din cele mai mari state din lume. În același timp, suntem la etapa semnării acordului de colaborare cu statele Grupului ASEAN. Majoritatea țărilor lumii au deschise aulele lor naționale la ULIM, reprezentând un colț de spiritualitate, cultură și tradiții ale popoarelor respective. Aici sunt prezente aproximativ toate țările latine.

Doi ani în urmă, am fondat filiala noastră în Sudan. Intenționăm extinderea universitară în alte două state africane. De altfel, curricula universitară urmează a fi realizată în colaborare cu colegii noștri din centrele universitare cu care colaborăm, și anume: SUA, Germania, Rusia, România ș.a.

Totul ce am realizat până astăzi, constituie expresia supremă a gândirii, talentului, ingeniozității și creației academice autohtone, inclusiv impulsurilor parvenite din partea oponentilor și chiar dușmanilor. Căci dacă aceștia din urmă nu erau, cu siguranță, am fi comis

erori, care ar fi rezultat în stoparea activității noastre. De altfel, pe tot parcursul activității noastre am ținut cont de tradiții, cultura academică și universitară latină.

Astăzi ULIM-ul împreună cu colegii din cele mai importante centre din Moldova promovează modelul universitar național unic, ca parte componentă a sistemului european. Astfel, după ratingul internațional efectuat de către Ministerului Științei și Inovării din Spania, ULIM se include în topul celor mai bune opt mii de instituții de învățământ superior din întreaga lume, fiind clasată pe locul patru după UTM, ASEM și USM.

Sînt doar câteva din repererele activității ULIM în planul promovării imaginii țării noastre în lume și a “participării în circuitul valorilor spirituale naționale și mondiale”, punct inclus în strategia de dezvoltare elaborată pentru anii 2009 – 2014, aprobată la Ședința Lărgită a Senatului. Mai mult ca atât, aceste realizări au fost atinse pe parcursul a doar 18 ani de existență începând de la zero.

Fiind captivat de idealurile europenizării și globalizării, ULIM de totdeauna a impulsionat opinia publică cu acțiuni și activități notorii. În acest context, apreciind locul și rolul instituției noastre în regiune, spațiu european și mondial, venim cu ideea lansării unui proiect de creare a Asociației Universităților Latine, care ar include după principiul francofoniei, afilierea la această asociație a instituțiilor de învățământ superior din țările latine europene, America Latină și a universităților din țările care promovează limbile de origine latină.

În încheiere, țin să-mi exprim recunoștința organizatorilor acestui seminar intercultural, și în special Dlui **Ramón Emilio Mandado Gutiérrez**, Președintele Societății Regale Menéndez Pelayo, Dlui **Petre Roman**, Membru al Academiei Române, ex prim-ministrul României, profesor la Universitatea din Santander, Spania și București și intermediar între civilizația hispanică și română, Dnei **Ana Guțu**, Prim Vice Rectorul ULIM, deputat în Parlamentul R.M. și Dnei **Raisa Bolado Alupi**, originară din Republica Moldova, profesoară în Santander.

Vă mulțumesc pentru atenție.

Rectorul ULIM,

Academician Andrei GALBEN

Arborele Genealogic al Latiniei

